

torba yasa ile plan ve tasarım amaçlı jeoteknik etütlerden odamızın “vize ve onay”ının kaldırılması asıl olarak kamu yararının, mesleğin ve meslektaşın kaybıdır!

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 9 Temmuz 2013 tarihinde kabul edilen ve “Torba Yasa” olarak adlandırılan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanmış ve 2 Ağustos tarihli Resmi Gazetede yayınlanmış bulunmaktadır.

Torba Yasa ile, İmar Kanunu'nun 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak mühendis ve mimarların odaları ile olan ilişkisine, Anayasa, TMMOB Yasası ve hizmet gereklerine aykırı bir şekilde müdahale edilerek, TMMOB ve Odalarımız güçsüzleştirilerek etkisiz hale getirilmek istenmiştir.

Bu yasal düzenleme, Anayasa'nın 123, 124 ve 135 inci maddelerine, 6235 sayılı TMMOB Yasası'na, İmar Kanunu'nun 28 inci maddesine, Anayasa Mahkemesinin ve Danıştay'ın kesinleşmiş kararlarına aykırıdır.

Odalarımız tüm faaliyetlerini ve serbest jeoloji mühendisliği ile ilgili uygulamalarını Anayasa, yasalar ve yönetmeliklerden doğan hukuki ve meşru hakları üzerinden yürütmektedir.

Bu düzenlemenin amacı, TMMOB ve diğer tüm meslek birliklerini dar bir alana hapsederek toplumla bağlarını zayıflatmak ve iktidarların bilime, hukuka ve kamu yararına aykırı tüm uygulamalarının takip-

çisi olunmasını ve kamusal denetimin gerçekleştirilmesini engellemektir. Bu yasa aynı zamanda jeoloji mühendisliği hizmetlerinin mesleki, bilimsel ve teknik esaslar ile kamu ve meslektaş yararı doğrultusunda verilmesini, meslektaşlar arası haksız rekabetin önlenmesi ve mesleki dayanışmanın artırılmasını engelleyecek bir yasal düzenlemedir.

Yapılan düzenleme ile;

- Jeoloji mühendisi olup olmadığı, odaya kaydının bulunup bulunmadığı belli olmayan kişilerin sondaj, laboratuvar deney ve jeoteknik etüt raporları hazırlanmasının yolu açılmış olacaktır. Odadan sicil durum belgesi almadan taahhütname ile rapor sunumunu getiren düzenlemeden sonra, jeoloji mühendisi olmayan çok sayıda kişinin rapor ürettiğini tespit etmiş olmamız bu sonuca varılacağını açıkça göstermektedir.
- Bu düzenleme sonucunda, Jeoloji mühendisi ve Oda üyesi olup da, odaya tescil yaptırmamış, SGK ve mali kayıtları bulunmayan meslektaşların da hizmet üretmesi söz konusu olabilecektir. Usulüne göre kurulmuş bürolarımız, bu yükümlükleri yerine getirmeden kayıtsız hizmet verenler karşısında daha başlangıçta doğrudan haksız bir rekabete uğrayacaklardır.

- Jeoteknik etütlerinin bilimsel ve teknik standartlara uygun yapıp yapılmadığının mesleki denetimi ortadan kalkacak, yerel yönetimler ve yapı denetim kuruluşlarındaki etüt ve proje denetiminin yasal düzenleme ve uygulamadaki eksikliği söz konusuysen, yapılan düzenleme ile odaların denetim mekanizmasının da dışına çıkarılması sonucunda, kuralsız, tanımsız, laboratuvar deneyimsiz, sondajsız bir etüt ve rapor üretim süreci ortaya çıkacaktır.
- Denetimin olmadığı, standartsız, kuralsız bir hizmet üretim süreci ve tanımsız iş kapsamı, daha iş alınırken bugünkünden çok daha büyük oranda bir haksız rekabete neden olacak, nitelikli hizmet üreten bir çok büromuz yaşayamaz konuma düşecektir.
- Diğer meslek disiplinleri ile ortak hizmet üretiminin söz konusu olduğu ve yetki çatışmasının yaşandığı alanlarda mücadele daha baştan zaafiyete uğrayacak, mutlaka meslektaşımızın imzasının olma koşulu mesleki denetime gelmeyen raporlarda sağlanamayacak diğer disiplinlerce imzalı rapor üretimi söz konusu olabilecektir.
- Bu süreçte etik dışı uygulamalar yaygınlaşacak, raporların Oda işleyişi dışında bırakılması nede-

niyle etik dışılığın tespiti ve buna yönelik disiplin cezaları uygulamaları zorlaşacak, bu yönüyle de haksız rekabet ortaya çıkacaktır.

- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 27. Maddesine aykırı bir şekilde yapılan bu düzenleme ile meslektaşlarımız tarafından üretilen sondaj, etüt, harita, rapor, özgün yorum ve değerlendirmeler gibi kişinin fikri mülkiyetine ait ve kişinin fikri özelliklerini taşıyan eserleri üzerindeki hakkı ortadan kalkacak ve bu çalışmalar hiçbir şart aranmaksızın mesleki etik ilkelere aykırı bir şekilde başka kişi ve kurumlar tarafından kullanılacaktır.

Sonuç olarak, bu yasa maddesi toplumu, mesleğimizi, meslektaşlarımızı kısaca hepimizi etkileyecek olumsuzlukları barındırmaktadır.

Değerli meslektaşlarımız,

Siyasi iktidarın gündemi sadece bu yasayla sınırlı kalmamakta, jeolojik jeoteknik etüt yapan meslektaşlarımız ve bürolarımıza ciddi olumsuzluklar getirecek Yapı Denetimi Kanun Tasarısı ve İmar Kanunu Tasarıları da sırasını beklemektedir. Bu tasarılar da engellenemezse yıl sonuna kadar yasalaşmış olacaktır.

Söz konusu Yapı Denetimi Kanun tasarısı ile;

- Kurulacak olan teknik müşavirlik kuruluşları sadece denetim (fenni mesul) hizmetini vermeyecek, buna ilave olarak etüt ve proje (proje müellifliği) hizmetlerini de yapacak, bunun sonucunda bu hizmeti üreten büro/şirketlerimiz iş alamaz duruma düşecektir.
- Etüt hizmeti verecek büro ve şirketler bakanlıkça sertifikalandırılacak, bu uygulama ile halen rapor üreten ciddi sayıda büromuz yeterlilik alamayıp sistem dışında kalarak kapanacaktır.
- Yapı üretim sürecinde hizmet verecek meslektaşlarımız da ayrıca sertifikalandırılacak, yetki alamayan üyelerimiz de işsiz kalacaktır.
- Yeni mezun meslektaşlarımızın planlama ve yapı üretim sürecinde hizmet üretmesi engellenecek, sınırlı sayıdaki meslektaşımız düşük ücretlerle teknik müşavirlik kuruluşlarında çalışmak durumunda kalacaktır.

Söz konusu tasarılarının ortak çalışma ile engellenmemesi durumunda, toplum, meslek, meslektaş olarak ciddi sorun ve olumsuzluklarla karşı karşıya kalacağımız açıktır.

Değerli meslektaşlarımız,

Son yasal düzenleme ve sırada bekleyen tasarılar, toplumun, mesleki saygınlığın meslektaşların haklarının korunmasına hizmet etmeyecek sonuçlar doğuracaktır.

Bu nedenle, Jeoloji mühendisliği hizmetlerinin mesleki, bilimsel ve teknik esaslar doğrultusunda verilmesini, meslektaşlar arası haksız rekabetin önlenmesi ve mesleki dayanışmanın artırılmasını sağlamak, sahte jeoloji mühendislerine ve hizmetlerine imkan vermemek, üyelerimizin mesleki ürünlerini sicil kayıtlarına almak, ürünleri üzerindeki fikri mülkiyet hakkını korumak amacıyla;

Odamızın mevzuatı ve uygulamaları aynen yürürlükte kalacak, mesleki denetim uygulamamız başta olmak üzere; tescil, Oda kayıt ve sicil durum belgesi verilmesi gibi uygulamalarımıza aynı şekilde devam edilecektir.

Diğer taraftan, İmar Kanunu'nun 28/5. Maddesi uyarınca idareler tarafından Odamıza gönderilmesi gereken yapı ruhsat bilgileri üzerinden yapılacak incelemede odadan işlem görmediği tespit edilen rapor üretenler hakkında yönetmeliğimiz gereği işlem yapmak durumunda kalınacaktır.

Öte yandan, önümüzdeki süreçte mesleki denetimin rapor denetimi üzerinden yapılması yerine, mühendislik standartlarının yükseltilmesi ve serbest jeoloji mühendisliği hizmetlerinin nitelikli verilmesini sağlamaya yönelik olarak farklı denetim araçlarının yaratılmasına çalışılacak, buna ilişkin Oda kayıt, sicil durum vb. uygulamalara yönelik kolaylaştırıcı işlemlerin elektronik ortamda verilmesinin sağlanması konusunda adımlar atılacaktır.

Kamu yararının, mesleğin ve meslektaşın haklarının korunarak nitelikli hizmet üretimini sağlamak amacıyla olan Odamız, hepimizi olumsuz etkileyecek bu gelişmeler karşısında Mesleğe ve Odamıza birlikte sahip çıkmanın gerektiğine inanmaktadır.

Mevcut durumu, gelir azalması gibi dar bir konuma indirgemedен Oda yönetmeliğine ve uygulama kullarına sahip çıkarak bu durumu birlikte gidereceğimize, İmar ve Yapı Denetimi Kanunu gibi yeni tasarıların serbest hizmet üreten meslektaşlarımıza getireceği olumsuzlukları ancak birlikte olarak ve dayanışarak engelleyebileceğimize inanıyoruz.

İşte bu gün, TMMOB`ye, Odamıza ve mesleğimize daha fazla sahip çıkmanın gerektiği bir zamandır.

Şimdi Hepimizin Odamıza Daha Fazla Sarılmanın Zamanıdır.

Bugün Hepimize Her Zamankinden Daha Fazla Görev Düşüyor,

Üyelerimizi, Odamızı güçlendirmeye, Oda çalışmalarına daha fazla katkı sunmaya, Odamızla dayanışma içerisinde olmaya çağırıyoruz.

Bizler, ülkeye, topluma, mesleğe ve meslektaşına karşı sorumluluklarımızı sizlerin vereceği güçle bilimle, emekle, inatla ve umutla yerine getirmeye devam etme kararlılığındaız.

TMMOB JEOLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI